

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSTRUCȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 13 August.

Contele Andrassy, ne spune „P. Ll.” întrebunțează absența monarhului spre a face o vizită principelui Bismarck la Gastein. O deciziune definitivă în criza Andrassy încă nu s'a luat, cel puțin n'a pîtruns în publicitate. Bar. Haymerle a avut o conferință lungă cu Andrassy, de unde se deduce, că conferența aceasta este o simptomă considerabilă pentru rezolvarea crizei.

Resboiul, care a început de câțiva timp între țările germane și ruse a luat proporțiuni foarte mari: și ceea ce este foarte caracteristic, e că în această luptă ea parte și foile oficiale. Astfel, deună-zi, a intrat în luptă și diarul „die Post” din Berlin, organul personal al prințului de Bismarck. Acest diar, vorbind ași de atacurile foilor ruse contra guvernului și a nației germane, se exprimă între altele astfel:

„Ași, nu ne mai putem sustrage datoriei de a constata asmuțirile ce se fac neînterupt în Rusia de către părțile influente contra Germaniei și cari continuă în acest moment cu un zel îndoit. Privim, sub o impresie foarte neplăcută, toate sforțările, toată nepriința cari apasă spiritul poporului rus, spre a se îndrepta contra Germaniei. A oprî această lucrare nu stă în puterea noastră, responsabilitatea consecunțelor nu ne privesce și prin urmare sîntem siliți a accepta cursul lucrurilor. Ne întrebăm însă, dacă mânia lui Gorciacov, care n'a reușit de a deveni primul om de stat din timpul seu, va fi în stare de a sdruncina edificiul amicitiei de sute de ani al Germaniei și Rusiei?

„Dacă într'o zi acest edificiu nu va mai exista, consecunțele vor fi foarte grave.”

Sâmbăta 11 August, s'a dat cetera următorului mesagiu domnesc, la cameră de M. Cogălnicean, ministru

de interne și ad-interim președinte al consiliului, și la senat de către d. N. Crețulescu, ministru al cultelor și instrucțiunii publice și ad-interim la afacerile străine:

Domnilor senatori! Domnilor deputați! Astăzi se încheie amînarea sesiunii extraordinare a corpurilor legiuitoare, urmată potrivit mesagiului meu din 11 Iulie.

D-voastră reîncepti acum activitatea d-voastre legislative.

Ministri Mei vî vor supune actele atîngătoare de revisiunea art. 7 din constituțiune, cerută de art. 44 al tratatului din Berlin, pe care, cu toate sacrificiile ce ni le impune, România l'a primit prin glasul reprezentanților sei.

D-voastră, d-lor senatori, d-lor deputați, ați profitat de timpul ce va lăsat prorogarea camerilor spre a studia mai de aproape deosebitele împrejurări ale acestei grave cestiuni.

Am dar deplina convicțiune că astăzi camere și guvern vor pune tot zelul, tot patriotismul, toată prudența politică, spre a ajunge la o soluțiune care pe de o parte să dea satisfacțiune principiului libertății religioase și al egalității civile și politice, proclamat de Europa întreagă, eară pe de alta să împace cu acest principiu necesitățile noastre naționale și economice.

Dumnezeu să binecuvinteze lucrările d-voastre.

Dat în Sinaia, la 11 Aug. 1879.

CAROL.

Cu toate aceste camerele sînt amînate până la 20 August st. v.

Staturile unite ale Austriei.

Ce va mai fi si de noutatea ce o împertășese lumii „Pall Mall Gazette”? Într'un articol intitulat „Însemnătatea retragerii contelui Andrassy” ajunge și a foaie engleză la următoarele conținuturi:

„Retragerea lui Andrassy s'a di-

scutat cu o neodihnă și scrupulositate care nu stă în nici o proporțiune cu cauzele citate în genere. Dacă este adevărat, că contele Andrassy are lipsă de linisce, sau dacă dispărerea lui este de a se aduce în combinare cu alegerile este neexplicabilă întăritarea febrilă, la care a dat ansă retragerea lui Andrassy. În adevăr explicărilor acestora nu le dă nimenea nici un creșement. Andrassy nu este omul care să rezigneze de la o pozițiune de influență și dominatoare, pentru că ar fi obosit, abstrăgînd dela împrejurarea, că toate faimele despre indispozițiunea sa sînt neîntemeiate. De altă parte dacă alegerile au avut o influență asupra situațiunii partidelor aceasta pe un bărbat de flegma lui Andrassy puțin l'a putut aface. Contele Andrassy este un bărbat, a cărui pozițiune în Austria a fost din multe părți fals pricepută; cu deosebire rolul ce l'a avut la evenimentele din cei patru ani din urmă. Cine l'a considerat în timpul acesta de un ministru independent s'a înșelat cu desăvîrșire. Ar fi o completă rătăcire a crede într'o politică proprie a lui Andrassy. Politica esternă a Austriei din timpul mai nou a fost numai opera Curții, sau mai bine dis. politica de transacțiune a celor trei împărați, urmată de Curte. Treaba lui Andrassy a fost a executa politica aceasta și el a rezolvat problema aceasta cu o manieră și dexteritate, prin care a justificat pe deplin alegerea lui spre acest sfîrșit. Câteodată a putut paré că Andrassy urmează de capul seu; în casuri de aceste s'a vădut însă prea curînd, că el a fost asigurat de sprigul din toată inima din partea principelui Bismarck. El a îndeplinit opera pentru care fu ales. În locul lui, pentru că să ne exprimăm așa, a pășit — treaba. În șirul cel accelerat și semnificativ al schimbărilor cauzate de bătălia dela Sadova am ajuns la încheierea unei hotărîte perioade. Se începe o perioadă nouă și (în Austria) sînt de lipsă instrumente nouă pen-

tru îndeplinirea lucrului. Dacă ne-ar fi întrebă cineva înainte cu douăsprezece sau înainte cu șase luni, ce însemnează retragerea lui Andrassy, am fi răspuns fără hesitațiune: sfîrșitul alianței întretite. Și astăzi sîntem de convingerea aceea. Dar pentru aceea să nu creadă cineva că unui astfel de cas ar trebui să urmeze erumperea ostilităților. Dacă trei persoane se intrunesc la un scop nu destul de clar definit, se poate mai curînd sau mai tîrziu, ca una să se pomenească „scoasă atară”, rara ca celelalte două să încete de-a lucra mai departe. În situațiunea aceasta se află în momentul acesta învederat Rusia: consciința aceasta explică tonul cel ostil al presei rusești îndreptat în timpul din urmă contra Germaniei. Ceea ce mai trebuie făcut acum trebuie să se îndeplinească de către Austria. Austria a început opera cu ocuparea Bosniei; spre sfîrșitul acesta Andrassy a fost foarte potrivit, pentru că el a fost în stare să facă pasul acesta plausibil căpătînișilor sei compatrioți. El a și deslețat problema aceasta cu multă dexteritate. Ceea ce urmează acum poate fi o transformațiune completă a constituțiunii austriece și un nou început pentru imperiul austriac. Nu acum la moment, dar poate cât de curînd, nu se va mai auzi numirea Austro-Ungaria. Se poate că să o înlocuiască: „Staturile unite ale Austriei”; Ungaria va ave atunci numai un vot, pe când odinioară îndrăsnia a da tonul și de multe ori îl și da. Aceasta este starea lucrurilor de astăzi în Austria — între un început și între un sfîrșit. Convingerea aceasta ne explică retragerea lui Andrassy. Se poate că Ungurii se vor revolta contra sorții ce li s'a destinat, însă aceasta nu constituie decât cestiuni speciale, pentru că rebeliunea lor va fi fără de folos, de oare ce ei nu posedă nici populațiune mare, nici puterea financiară, de care ei dispuneau oarecînd. Se mai poate că

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

(Urmare)

IX.

München.

München, capitala Bavariei, s'a fundat de Enrie Leul în 1158 pe un loc, ce era posesiunea unor călugări: forum ad Monachos, și de aci numele München și apoi München. Cu toate aceste orașul începî a prospera abia sub regele Maximilian I († 1825) și mai tîrziu sub fiul seu Ludovic I († 1868), carele ridicase o mulțime de edificii monumentale și făcuse din München așa dîcînd reședința artei germane.

Orașul are 190,000 loc., zace lângă rîul Isar pe un șes estins și steril, 500 m. peste suprafața mării. Împrejurarea din urmă și vecinătatea alpiilor aduce cu sine dese contraste în temperatura și morositatea ceriului. Se spune, că München are numai 17 zile senine pe an. Cu toate aceste clima e foarte sănătoasă.

Dacă părăsim gara centrală și înaintăm spre centrul orașului sosim mai întăiu la poarta lui Carol și vedem în stînga statua lui Goethe de Miller (1869), apoi intrăm prin poarta

decorată cu insignele Bavariei și Muncului în Muncul cel vechiu.

Stradele vechi Neuhauser și Kaufinger il strătaie în două părți egale, și aci vedem academia de științe și de arte, apoi Biserica curții sau a S-tului Michail. Aceasta a fost mai de mult o biserică jesuitică și edificată în stilul renașterii italiene. Faciada sa e decorată cu o statuă de Brons mare și frumoasă a Arhanghelului.

Ceva mai spre Nord aflăm Piața Promenadei, înfrumșetată cu 5 statue imponente, anume a cuceritorului Bălgadului prințul Max Emanuel, a istoricului Westenrieder, a compositorului Gluck, a cancelarului de stat Kreitmayer și compositorului Orlando de Lasso.

O stradă laterală ne conduce la biserică metropolitană numită „Frauenkirche”, ce s'a edificat în 1488 în stilul gotic și are două turnuri (98 m.) încă necomplete. În mijlocul interiorului acesteia se află mausoleul împăratului Ludovic de Bavaria († 1347), reprezentă un catafalco de mar-

moră întunecată cu figuri și ornamente de bronz, toate executate de Krumper. La unghiurile catafalcului vedem 4 cavaleri ingenunchiînd, custodii cari țin tot atâtea stindarde în mîna ce poartă numele: Carol Marele, Ludovic Piul, Carol Grosul și Ludovic IV.

(Va urma).

Soran

sau

Împăratul corbilor.

(A XIV-a poveste populară românească, explicată).

(10-Urmare.)

Note

la povestea publicată de Dr. A. M. Marienescu.

6. Trei pene de pîn.

Zeus a iubit pe țina Io, dar Hera murea lui Zeus, de mînie și jaluzie strămută pe Io într'o vacă, și a pus păzitoriu pe argos Panoptes (Albul toate vădătoriu) cu 1000 de ochi, cari acuzi sînt împărțiți peste tot trupul, acuzi pe cea de dinapoi, pentru aceasta cînd păzia vaca, cu unii durmia cu

alții păzia. Zeus necăjit, poruncește lui Hermes, ca să fure vaca. Dar cum o s'o fure cînd păstorul are atîția ochi? Hermes atunci cu bețul lui de fermec, și cu fluerul de păstoriu îl adoarme și îi taie capul.

În acest mod s'a învățat mitologia la școală, și firește că creștinul dîce, ce blăstemat e Zeus, că are aventuri amoroase, și învață pe altul se fure, eară Hermes încă ucide — și celelalte sînt povești etc. În acest mod mitologia n'a putut să aibă însuflețiri pentru ea.

Eh! dar Io e luna închipuită ca femeie frumoasă și strămutată în vacă, e luna cînd e nouă, și cînd scade, de o veți cu două coarne.

Hermes e luceafărul. Cu unii ochi doarme, cu alții păzește înseamnă, că de sara până dimineața unele stele se arată, altele pier, cînd vin stelele deschide ochii, cînd se duc, și închide. Luceafărul se arată sara mai înainte, și rămâne dimineața mai tîrziu pe ceriu — după fântână — cine altul să fie o morit pe Argos, decât luceafărul, după adevăr, vine soarele, se face țiuă și pier stelele.

Hera, după ce a murit Argos cu ochii

viitoriul schițat de noi se bucură și de spriginul bărbaților de stat germani. Ceea ce este mai semnificativ, teritoriul austriac probabil că se va estinde până la Marea egeică și nu e neprobabil că i se vor intrupa și diverse staturi mici așa numite independente, prefacându-le prin aceasta în faptă bulevarde contra agresiunii rusesci. Nouă ni se pare viitoriul Austriei clar determinat și mare parte din trăsura ni se pare predestinat prin alianța întreprinsă. Este încrederea că Rusia va conlucra până la sfârșit; de a împedea însă aceasta operă nu va mai fi în stare. Se mai tratează acum numai de compensațiuni pentru Germania, cari mai târziu sau mai curând, vor trebui a se lua în considerațiune. Oamenii cari stau mai departe vor pricepe mai puțin cestiunea aceasta, despre care poate nici Germania încă n'a luat o hotărîre. De ales are de unde alege, și împregiurări, cari astăzi încă nu sînt mature, vor hotărî-o a se decide și în privința alegeții.

Cestiunea Israelită.

I Usura.

(I Urmare)

În anul 1867 Israelii dobândesc dreptul de-a pute avea imobile și în anul 1868 se înlătură legea contra usurei. Se pare că deodată în urma acestor legi ar fi sporit posibilitatea de a dobândi credit, căci se înmulțesc vîndările silite a imobilelor debitorilor.

Dar din sporirea vîndărilor silite în urma legii din 68 nu se poate conchide că a sporit creditul. Cu înlăturarea acelor legi restrictive s'a creat numai facultatea de-a exploata populația în mod usurar; pe cât înainte marea majoritate era lipsită de credit; asemenea și în urmă ea e lipsită de credit. Ceea ce constituie sporirea creditului este de a găsi credit în condiții favorabile, astfel că dobînda de plătit să nu covîrșcă folosul normal ce poate avea debitorul ca industriaș și ca mic proprietar; și dacă aflăm că condițiile sub care în Galiția și în Bucovina debitorul își poate procura credit sînt astfel încît ruina lui ca meseriaș sau ca mic proprietar e sigură, vom admite că prin înlăturarea acelor legi nu a sporit creditul.

Astfel de vreme ce sub regimul legii contra usurei, în Bucovina s'au efectuat vîndări silite 57 în anul 1864, ear 68 în anul 1865, cu toate că a fost în anul 1865 cea mai mare miserie din cauza relei recolte, în urma introducerii libertății prin legea din 14 Iunie 1868 se înmulțesc vîndările silite; așa se efectuează vîndări silite

253 în anul 1875, 375 în 1876 și 817 în anul 1877. Ear în Galiția, de vreme ce în anul 1867, sub regimul legii contra usurei, se făcuse publicații numai pentru 164 vîndări silite, deodată numărul publicațiilor sporesce în anul 1868 cu 65%, în anul 1873 cu 273%, în 1874 cu 525% în anul 1875 cu 814%.

Dr. Rydzowski, în raportul său către camera în privința legii din Iulie 1877, afirmă „că folosul capitalului în Galiția încrece de 3, 4, 5 și de 10 ori câștigul ce-l poate avea agricultorul din pămîntul său sau în „dustriașul din industria sa“. În unele districte ale Galiției nici nu se poate încheia o afacere cu mai puțin de 20%, și în general se stipulează câte 30 sau 40%. Sînt casuri, afirmă acelaș raportor, în care datoriile primitive de 300 sau de 400 floreni, în urma prelungirilor, a adăogirii dobînzilor la dobînda și a clausulei penale, s'au urcat după trei ani la suma de 15,000 s'au 20,000 floreni, casuri în care pentru 60 floreni s'a dat o poliță de 600 floreni de plătit după 6 luni. (Kaserer p. 23). Ministrul de justiție declară că stipularea de 75 sau 80% e ceva obicînit în Galiția. (Kaserer p. 85). Și cei mai mulți cari sînt astfel exploatați și în urmă espropriați sînt cei mai săraci. Raportorul constată că din imobilele anunțate spre a fi vîndute silit, a căror număr l-am arătat mai sus, 71% sînt imobile de-o valoare mai mică de 1000 floreni, 22% sînt de-o valoare dela 1000 până la 5000 floreni, și numai 3% sînt de-o valoare mai mare de 5000 floreni (Kaserer p. 22).

Dar ceea ce e înspăimîntător e că multe din vîndările silite sînt pentru plata unor creanțe în sumă numai de 2 fl. 69 cr., de 3 fl. 30 cr., de 2 fl. 30 cr. precum constată ministrul de justiție (Kaserer p. 85). Ce miserie economică nu se revelează cu aceasta! Și pentru Bucovina, Platter dovedește în mod peremptoriu că de falsă ar fi concluzia de-a crede că, în urma înlăturării legii contra usurei, condițiile sub care se poate procura credit ar fi ușoare, sau că ar fi puțință de-a găsi credit.

În anul 1875 s'a vîndut un imobil în valoare de 250 floreni pentru o datorie de 90 cruceri (!); în anul 1876 s'au sêvêrșit vîndări silite pentru datorii de 1 fl. 36 cr., de 2 fl. 50 cr. de 3 fl., de 20 floreni. (V. Platter p. 32). Din cei espropriați în anii 1876 și 1877, — 245 nu datorau decât numai câte 33 fl. — apoi alți 533 datorau numai câte 88 fl. — și 1047 datorau câte 240 fl. Ceea ce dovedește că espropriații sînt cei mai săraci! Și să nu uităm că în acele sume, pen-

tr'un an, e călătoria luceafărului în giurul soarelui, e a pămîntului în giurul soarelui, și acei trei ani la Olariu și alții sînt 3 luni a unui anotimp. Dar sînt și în altele povesti și în aceasta figuri, unde, deși călătoria eroului ține ani mulți e reprezentarea luceafărului numai de sara până dimineața precum am arătat în Sorilă, Meșilă și Dorilă.

Fiindcă pentru stabilirea așorfelui de povesti, e de lipsă ca se mai publice una, și anume a XV-a sub titlu „Trei corbi“ doară și mai însemnată decât aceasta de față, și fiindcă în aceea află și mai espresse anutimpurile. Voiu mai reveni la acest obiect.

(Va urma).

* (Deslușire sinceră). Ce dic Antonie, pareți bine că ne-am „cumnatit“, întrebă în decursul ospățului un mire pe cumnatul său ce abia număra 7 ani, dar care ședea la masă în față. „Bine nu mi pare... fu răspunsul: „Dar pentru ce? adause mirele. „Pentru că nici d-ta nu ești a cătare. Mama dicea eri, că n'a avut ce să se facă, dacă n'a venit altul mai bun să pețască pe sora mea!“

tru care s'au sêvêrșit vîndările silite, e nu numai capitalul datorit ci și toate adăogirile prin dobînda, la dobînda.

Platter calculează că acei cari nu datoriau mai mult de 1000 fl. au plătit în anul 1876 ca dobînda minimum 33,96%, și în anul 1877 33,95%; dar uitându-ne mai de-aproape la dobînda plătită în fie-care cas, aflăm că din 600 espropriați 44 au plătit câte 36%, 5 câte 40%, 12 câte 42%, 79 câte 48%, 9 câte 50%, 15 câte 57%, 63 câte 60%, 27 câte 72%, 5 câte 96%, și unii au plătit câte 100%, 109% până la 185%! (V. Platter p. 17 și 18).

Și datorii îngreuiate prin dobînzii în asemenea mod, mai se măresc prin clause penale, prin cheltueli de judecată, care sînt cu atât mai mari cu cât debitorii sînt mai săraci.

Calculând dobînzile și cheltuelile, găsim că preste tot s'au plătit pentru datorii până la 50 fl.

în anul 1876	118,13%
ear în anul 1877	121,39%
Pentru datorii dela 50 până la 100 fl.	
în 1876	74,66%
și în 1877	80,05%

S'ar pute dice că cei mai mici debitori au plătit cele mai mari dobînzii din cauza lipsei unei siguranțe suficiente pentru creditor; dar ne convingem de contrariu când aflăm că s'au vîndut silit în anul 1876:

1) pentru datorii până la 50 fl. în sumă totală de 2357 fl.; 45 imobile în valoare de 24,578 fl.;

2) pentru datorii dela 50 până la 100 fl. în sumă totală de 6927 fl. 66 imobile în valoare de 38,638 fl.

3) pentru datorii dela 100 până la 500 fl. în sumă totală de 37,883 fl. 47 imobile în valoare de 175,207 fl.

ear în anul 1877:

1) pentru datorii până la 50 fl. în sumă totală de 5035 fl. 65 cr., imobile în valoare de 54,570 fl.;

2) pentru datorii dela 50 până la 100 fl. în sumă totală de 16,709 fl. 22 cr., imobile în valoare de 89,291 fl.;

3) pentru datorii dela 100 până la 500 fl. în sumă totală de 78,655 fl. 07, imobile în valoare de 396,955 fl.

Astfel că valoarea imobilelor vîndute a fost mai mare decât sumele datorite:

în anul 1876 pentru datoriile de la 1, de 10.4 ori;

ear în anul 1877 pentru datoriile dela 1 de 10.8 ori;

în anul 1876 pentru datoriile dela 3 de 5.6 ori;

în anul 1877 pentru datoriile de la 2 de 5.3 ori;

în anul 1876 pentru datoriile de la 3 de 4.6 ori;

în anul 1877 pentru datoriile de la 3 de 5.0 ori;

Cu toate dar că siguranța oferită de debitor era mai mult decât suficientă, totuși el e silit a plăti acele dobînzii esorbitante.

Astfel mărimea dobînzei și a foloaselor ce are un speculant nu se determină, precum dice Platter (p. 17) prin riscul ce prezintă afacerea pentru care se dă suma împrumut, nici prin împregiurările bănesci ale debitorului, nici prin gradul de încredere a debitorului, ci pe de-o parte prin gradul de ușurință a debitorului, prin nevoia momentană în care ei se află, prin stupiditatea, prin starea lui de beție, ear pe de altă parte prin lăcomia creditorului de-a se îmbogăți, prin nerușinarea, prin perversitatea și prin gradul de-a scî a înșela („Von dem Grade der Gaunerhaftigkeit“).

(Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiin, 15 August. (Dela reuniunea învățătorilor români greco-orientali din ținutul Sibiului). Termometrul după care

se constată vitalitatea unui popor este scoala. Unde scoala este în floare starea poporului respectiv este normală, unde scoala vegetează despre o și pre alta, vitalitatea poporului se poate numi problematică, schimbăcioasă, a cărei durată se poate precalcula. Pêtrunși de importanța cea mare a scoalei, de influența ce are ea asupra vieții poporului, și-au concentrat oamenii toate puterile într'acolo ca se ridice scoala la gradul de perfecțiune, ce'i compete. Sciind mai departe că în unire este puterea, n'au pregetat a se întruni în reuniuni spre a pute înainta cu mai mare înlesnire spre scopul prefript.

Pêtrunși de însemnătatea acestui adevêr, învățătorii români greco-orientali din ținutul Sibiului în una din ședințele cursului supletoriu din vara trecută a decis a se întruni în Reuniunea carea se poarte nume: Reuniunea învățătorilor români gr. or. din ținutul Sibiului. Nu voiu espune aici istoricul acestei reuniuni, ajunge a aminti că reuniunea în urma cerculariului consistorial referitoriu la ținerea conferențelor învățătorești, în 10 a lunii curgătoare și-a ținut I ședință, corporațiunea recunoscută de superioritatea sa legală.

În ziua de 10 August s'au adunat toți învățătorii în biserica parochială din cetate asistând la celebrarea oficiului divin și invocarea spiritului sânt sêvêrșite de parochul local, P. protopresbiter și asesor consistorial Zacharia Boiu. După celebrarea oficiului divin s'au adunat învățătorii în sala seminarială, destinată pentru ținerea ședințelor, unde vice-presedintele reuniunii, Nicolau Ivan, învățătoriu în Seliște, în absența presidentului prin o cuvîntare binesimțită declară adunarea generală a reuniuniunei învățătorilor români gr. or. din ținutul Sibiului de deschisă. Cuvîntarea se alătură aci pre lângă rugarea, să aveți bunăvoința a o publica.

Conform programei prezentate de comitetul reuniunii s'au ales o comisiune pentru propuneri; una pentru darea de părere asupra proiectului de statute, prezentate de cătră preaven. consist. arch. și a doua pentru încassarea tacselor dela membrii reuniunii.

Ședința a II s'a început în aceeași zi după ameași. Ca obiect de discutiune s'a pus la ordinea zilei punctul I din cerculariul consistorial provocat mai sus, că adecă: Cari sînt pedecile învățămîntului în scoalele populare și cum s'ar pute delătura.

Eram foarte curios a auđi părerile învățătorilor la punctul acesta, cu atât mai tare cu cât la noi aceste pedeci cu deosebire în timpurile de față au început a deveni nesuportabile, să nu dic sugrumătoare de esistența scoalei noastre confesionale.

Îți crescea inima auđind pre învățătorii nostri cu câtă căldură vorbeiau la acest punct sulevând relele ce bîntuiesc scoala. De mijloc impedecătoriu s'a accentuat între alte multe sêrăcia poporului, nepăsarea părinților față cu scoala, discordia între paroch și învățătoriu, salariile prea rele ale învățătorilor, instituirea de învățători necualiificați fără scirea autorităților superioare scolastice, schimbarea prea deasă a învățătorilor, lipsa de aparate și cărți didactice, lipsa de unitate în învățămînt, lipsa unui plan de învățămînt, neinteresarea inspectoratelor locale și districtuale față cu scoala, nevisitarea acestora de cătră inspectorul local districtual și superior, neregulata cercetare a scoalei din partea elevilor și altele. Tot atâtea cauze aceste, cari impedecă învățămîntul în scoalele populare, și cari reclamă vindecare cât mai îngrabă.

Trecend la a doua parte a punctului din cerculariul consistorial amintit, că adecă cum s'ar pute delătura aceste rele reuniunea roagă pe prea

cei mulți, scoate ochii și îi pune pe coada pînului paserii sale sacre și plăcute (Prelter II 303).

Păunul simbolizează în coada sa orizontul stelat (Norll p. 169).

Ce lucru prost se pare și în poveste de-a trâmite pe cineva după 3 pene de păun din căciula împăratului corbilor! Eh! dar cum se pricepe, că pentru ce împărateasa a dat penele de păun? și ce însemnează toate aceste?

Când judeci, că atâtea materii mitologice și încă simbolice după mii de ani în povestile române sînt țesute cu atâtea ușoritate și trebuie să te miri de poporul român, că cu cât geniu a reconstruit miturile sînt numai dărăburit aflate, și împrăsciate.

7. Timpul călătoriei.

După text și diferențe, timpul în care călătorește e acuși 3 ani dela un împărat până la altul, acuși numai un an pentru întreaga călătorie.

Când însă aflăm că împărații Alb, Verde, Roșu reprezintă eara, primăvara, vara, și marea sau apa, e toamna cea umezoasă, atunci vedem că călătoria se face în-

31—31.50. Cel mai bun tîrg l-au avut peile. Cu deosebire peile de vacă, bou și vițel au trecut ca fulgerul cu prețuri foarte bune și adică: cele de vacă cu fl. 112—116, de bou cu fl. 115—118 (cele din Banat însă cu fl. 135—140, și din Ardeal cu fl. 145—150) și de vițel cu fl. 185—190, toate per 100 chilogramme; per păreche însă s'au vîndut peile de vacă cu fl. 24—28; de bou cu fl. 28—36 și de cal cu fl. 9—10.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitățiuni: în 22 Sept. imob. consorțiului germân de pânzării în Brașov (trib.); în 19 Septemv. și 20 Oct. imob. lui Nicolae a lui Iuon Oprișă în Riscușița; în 17 Sept. și 17 Oct. imob. comunei Baldovin (judec. cerc. Baia de Criș); în 14 Oct. și 14 Noemvre imob. lui Iuon Vanga în Dej (trib.); în 20 Sept. imob. d-nei Moise Barok în Lișneu; în 29 Aug. imob. lui George Iorga în Heghiu; în 23 Sept. și 23 Oct. imob. d-nei Iuon Vancea în Sântioana (judec. cerc. Sângiors); în 20 Sept. și 20 Oct. imob. lui Nichita Bolboss în Dubricel (tribun. Dej); în 15 Sept. și 15 Oct. imob. rămasului după Iuon Vilisko în K. Vászrhely-Kanta; în 16 Sept. și 16 Oct. imob. d-nei Ladislau Bibo în Bărătuș (trib. K. Oșorheiu); în 30 Aug. imob. lui Iosif Kagerbauer și soți în Abrud (judec. cerc.); în 23 Sept. și 23 Oct. imob. lui Carol Wellman în Sibiu; în 11 Oct. și 11 Noemv. imob. lui Iuon Bratu în Rășinar (trib. Sibiu); în 10 Sept. și 13 Oct. imob. rămasului după Traugott Schuster în Dârlos (trib. Ibașfalău); în 13 Sept. imob. lui Iuon Varga în Sântmărtin (trib. Murăș-Oșorheiu); în 9 Sept. imob. lui Frideric Baier în Cluj; în 15 Sept. imob. d-nei Pavel Klein în Brașov (trib.)

Nr. 209/1879.

2—3

CONCURS.

Pentru stațiunea de învățătoriu în classa a II-a la scoala confesională gr. or. din Gura-riului, se escrie concurs cu termin până la 6 Septemvre st. v. a. c. urmând a fi alegerea în duminica din 9 a aceleiaș luni.

Emolumentele sînt:

a) Un salariu anual de 250 fl. v. a. eventual 280 fl. care se solvesce din cassa alodială în rate trimestrale.

b) Cortel liber în edificiul scoalei; — și

c) Lemne de foc 5 orgii, din cari are a se încălzi și classa respectivă.

Doritorii de-a ocupa aceasta stațiune și vor adresa suplicele lor în terminul sus satorit la oficiul ppresbiteral, instruite în sensul dispozițiilor statut. org. și sinodului archidieceșan din 1873 avînd a dovedi că au absolvat cel puțin 4 clase gimnasiale. — Se notează, că alesul învățătoriu din aceasta classă va avé să țină și prelegerile cu adulții, și a conduce cântările în biserică, duminica și sîrbătorile, cu copiii.

Sibiu în 10/22 August 1879.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiuului I, în conțelegere cu comitetul parochial.

M. Toma m. p.,
adm. ppresc.

Nr. 173.

2—3

CONCURS.

Pe basa decisului prea venerabilului consistoriu archidieceșan, dela 23 Ianuarie 1879; Nr. 129 B. să dă concurs pentru întregirea vacantei parochiale de classa a III-a din comuna Hăgești în 8 Septemvre 1879. st. v.

Emolumentele sînt:

a) Cinci jugere arătură cu toloșința progădilor.

b) Dela 106 familii câte o veadră-ferie de must, a 8 cupe veadra și câte o di lucru.

c) Venitul stolaru îndatinat, lemne din pădurea bisericii și prospect de-a se îmbunătăți venitele parochiale diu an în an până la dotarea corespunzătoare pri cumpărarea de pămînturi.

Doritorii de-a ocupa preanotata parochie au de ași înainte cererile lor provădute cu documentele proscrise de „statutul organic” și „regulament provisoriu” din a. 1873, scaunului protopresbiteral în S. Sebeș până la sus arătatul termin.

Hepria în 7 August 1879.

Comitetul parochial în conțelere cu ppresbiterul.

CONCURS.

Fiind subsemnatul însărcinat cu execuțiunile contribuțiilor erariale și de altă parte fiind mult ocupat cu diferite agende oficiale se caută un individ maiorean cu purtare laudabilă care e versat în manipulația contribuției, și pentru acest post de esecutor se deschide concurs până în 15 Septemvre n. a. c. cu leafă anuală de 300 fl. din comunitățile execuționale. A se adresa la subscrisul verbal sau în scris. Opidul montan.

Zalatna în 20 August 1879.

Phil. Plaste m. p.,

notariu cercual, locuința și posta ultimă Zalatna (lângă Alba-Iulia, Transilvania).

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu, la scoala rom. gr. or. din opidul Abrud, se deschide concurs, cu terminul până la 30 August a. c.

Emolumentele sînt: 200 fl. v. a. din cassa bisericii, 32 fl. din cassa alodială a Abrudului, câte un florin didactru dela fie-care scolariu, două orgii lemne, și quartir liber.

Doritorii de-a ocupa acest post, avînd de-a documenta cualificațiune perfectă pentru chiemarea învățătoarească, precum și aceea, că sînt cântăreți bine versați în cântările și tipicul bisericesc, au de ași substerne petițiunile instruite cu documente la subscrisul în Abrud.

Abrud în 1 August 1879.

Comitetul parochial gr. or. din Abrud, în conțelegere cu

Ioan Gall m/p.,
protop.

3—3

Nr. 183.

3—3

CONCURS.

Devenind vacante posturile învățătoresci din comunele bisericesci: Chezdi-Mărtinuș și Cernatul inferior, în ppresbiteratul Treiscaunelor (în ambele locuri combinate cu cantoria) se deschide concurs cu termin până la 29 August a. c. st. v.

Emolumentele pentru Chezdi-Mărtinuș sînt:

1. Dela 67 familii câte 33 cr. și 16 vîduve a 16 cr. v. a.

2. Dela fie-care scolariu câte 80 cr.

3. A treia parte din venitul stolar.

4. Quartir liber, cu grădină de legumi, care toate laolaltă dau un venit de 120 fl. v. a.

În Cernatul inferior:

1. Quartir liber, și grădină de legumi.

2. A treia parte din venitul stolar computat 50 fl. — Doritorii de-a ocupa aceste posturi vor avé ași assterne suplicele lor, instruite cu documentele necesare în înțelesul „statut. org.” subscrisului scaun ppresbiteral până la terminul sus indicat.

Dela 11 August 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Spiridon Demian m/p.,
adm. ppresbiteral.

Nr. 103.

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc, la scoala română gr. or. din

Apahida cu filia Pusztă Sz. Miklos, se deschide concurs, până în 26 August st. v. a. c. în care și va fi și alegerea.

Emolumentele sînt:

1. 50 fl. v. a. în bani gata, scoși prin repartițiune dela popor, și ridicați dela epitropia parochială cu cuitanță.

2. Un pămînt arătoriu de 2 jugere classa I, arat și sîmînat cu cucuruz, care aduce un venit de cel puțin 30 fl.

3. 30 fl. v. a. din camăta capitalului bisericii scoși dela cassa archidieceșană unde e depus capitalul, pe lângă cuitanță vidimată prin comitetul parochial și oficiul ppresbiteral.

4. Quartir liber în edificiul scoalei.

5. 50 fl. v. a. din fondul destinat pentru învățători din archidieceșă, cari se vor puté ridica dela epitropia archidieceșană pelângă cuitanță vidimată prin oficiul ppresbiteral.

Recerînțele pentru competenți sînt:

a) Cualificațiune conform § 13 din „stat. organic.”

b) Testimoniu de moralitate și boțez gr. or.

c) Să scie tipicul bisericesc și cânta în biserică ținînd strana stîngă.

Recursele sînt de-a se adresa oficiului ppresbiteral român gr. or. din opidul Sec, și concurenții au de-a se presenta în ziua alegerii în Apahida. În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Farcăș m. p.,
adm. ppresbiteral.

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățătoresci dela scoala gr. or. din comuna Șibot ppresbiteratul Orăștiei se deschide prin aceasta concurs cu terminul până la 24 August 1879 st. v. când va fi și alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. Salariu anual 200 fl. v. a. care îl primesce învățătoriu în rate cuartale din cassa bisericescă gr. or.

2. Quartir liber în edificiul scoalei.

3. Cinci orgii de lemne din care are a se încălzi și scoala.

Doritorii de-a ocupa acest post au a documenta:

a) că au absolvat 4 clase gimnasiale sau 3 respective 4 reale;

b) că au esamen de cualificațiune recerut prin statut. organic bisericesc;

c) că sînt cântăreți și cunosc tipicul spre care scop au a se presenta în o duminică sau sîrbătoare în biserică gr. or. din Șibot;

d) că sînt de religiunea gr. or.;

e) că au purtare morală nepetată;

f) că cunosc limba maghiară și astfel o pot propune elevilor în scoală.

Cel ales va fi de-ocamdată provisorialmente numai pe doi ani ales, și după ce va fi dobîndit iubirea poporului va fi întărit pe viață.

Petițiunile instruite în sensul acestui concurs au a se assterne oficiului ppresbiteral în Orăștie la mîna d-lui ppresbiter Nicolau Popovicu.

Din ședința comitetului parochial al comunei Șibot ținută la 30 Iulie 1879 în conțelegere cu domnul ppresbiter.

Ioan Armean m/p.,
paroch și președinte.

Iuliu Traian Fogaraș m/p.,
membru și not. com. parochial.

3—3

O învățătoarească

care ar fi aplecată a lua asupra și instrucțiunea în limba română pe lângă un onorar moderat, binevoiască a se însinua.

Institutul misericordianelor franciscane.

[38] 2—3

Suburbiul Iosefin Nr. 6.

UMRATH & COMP. în PRAGA,

fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o esecutare foarte solidă, umblet ușor mare productivitate și treerat curat a

mașinilor de treerat cu brațe și cu vîrtej

pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât locomobile cât și stabile. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paie, mori pentru sdrobot etc. etc.

Cataloage ilustrate în limbile țerei grătuite și franco.

[14] 38

Neoplanta.

1875.

Medalia de argint.

Seghedin.

1876.

Medalia pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă clopotele găurite, inventate de dînsul, a ror sunet este mai adînc decît acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 mfi sînt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până 50. chilogr., precum și de proasce portative și de mîna.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novoty
în Timișoara.

[27] 9—12